

SZABÓHIRLAP

Megjelenik minden hó 3-ik vasárnapján.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 2 ko. 40 fill., félévre 1 kor. 20 fill.
Egyes szám ára 20 fillér.

SZERKESZTŐ:
ZALAI JÁNOS.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
VII., Sip-utca 19. félelelet.
Szerkesztővel értekezni lehet minden hétfőn
és csütörtök este 8—9-ig.

A vállalat fájdalma.

A türelem puha rétegét elsodor-
ták az örökös csalódás nullámai, mert
az éhség nem csillapítható hitegeté-
sekkel és ígéretekkel. Fölismerte a kis-
iparosok zöme is végre azt, hogy le-
kell rázni magáról annak a néhány
ember érdekeinek biztosítása céljából
szótt kényszerzubbonyt. Megen-
gedhetlennek jelentették ki, hogy egy-
két önző ember diktátorsága miatt, el-
sorvadjon az iparosztály jogos törek-
vése és igazságos ügye.

Tíz esztendő elég volt már sze-
rintük arra, hogy továbbra is őket be-
tanult szerepekkel, az ígéreték szívár-
ványos bölcsőjében ne ringassák. Nem
engedik már többé kizsákmányoltatni
magukat csak azért, hogy annak a pár
embernek, kiknek a szabóműhely ke-
nyeret érdemtellenül már nem adott, a
a szervezkedés terén privilegiumot biz-
tosítsanak.

Ezen vérvészteség miatt dühroham
lepte meg a vállalat főnökeit oly mérték-
ben, hogy úgy beszélnek és írnak,
róluk mint az már a somogy megyei
számadó szokása. Tinta helyett szeret-
nének vitriolt használni. Mivel nincse-
nek érveik, tehát hazudnak. — Mivel
nincsenek gondolataik, tehát személyes-
kednek. Nem csudálkozunk ezen, hisz
muri közben irtak rolnak, mikor a kop-
nyában több a nemzeti szesz, mint a
nemzeti szellem.

A fogyasztó társaság a Bálint
Menyhérték «körét» okolja, hogy a női
felöltő készítő mesterek, a raktári szabók
és a katonai szabók szemei kinyitottak.
Kell-e ennél trappansabb bizonyíték a
Bálint Menyhérték «köré»-nek életre-
valóságáról? Kell-e ennél nagyobb ered-
mény?

A női-felöltő készítő, a raktári,
az egyenruha készítő mesterek és azok
munkásainak zöme immár lát. Meg-
különbözteti a korpát az ércztől. Hang-
súlyozzuk, mindenik lát. Most már mind-
egyik tudja, hogy »hány hét, két hét«
Szinjátékot — akármily ügyes (!) ren-
dezéssel — velük többé üzni nem lehet.
Sohasem hiszik el többé, hogy az
elvet, mely közkinccs, egyesek kibérel-
hecsék. A női-felöltő, a raktári, az egyen-

ruha készítő mesterek és munkások
már nagykorúak lettek, saját kezükbe
vették a saját sorsukat.

Az öntudat ezen megizmosodását
az életerő ezen megnyilvánulását a
talpnyalásnak tudja be a cseléderkölcse
a szolgálai észjárás, mely a mi műhelye-
ink által termelt gyümölcsből elédeglélve
diszeleg a »Ródiné«, a »Hammel« és
a »Plasztikum« tribünjén — Égeti a
lelküket, hogy a Bálint Menyhérték
»köré»-nek gránit-talajából egy ököl-
nyit sem tud lemorzsolni a rágalom
hulláma. Zokog a szívük, hogy a munka-
adók zöme ott találja azt az erős, el-
mozdíthatatlan pontot, amelyhez hajóját
aggodalom nélkül megkötheti. Ezért
morognak miként a görény, mikor meg-
támadják a vermét. Ezért csikorgatják
a fogukat, ezért borzolják fel a hajukat
miként a nőstén veréb, mikor sima
kézzel fészkehez nyul, a nagykoru egyén-
nek félelmet nem ismerő ujjá.

Üsse csak bátran a Szvatoplukok
minden hive a Bálint Menyhérték
»köré»-nek czölöpét, hisz minél nagyob-
bat ütnek rajta, annál szilárdabban he-
lyezkedik az el. A táskával hajlángó
alakok hasztalan rajzanak emiatt úgy,
mint a szardínia a pete lerakás idején;
ismerjük már azokat, kik a műhelyből
kikiváncsoltak, miként a féreg az almá-
ból. Régi érdemeik nyugtázva vannak,
az ujakért pedig hasztalan kérnek díja-
zást Ullmanntól.

Értjük a »Szabó Hirlap« közle-
ményéről irt érhetetlenséget is. Bántja
a táskások szemét a világosság. Dul-
nak-fulnak, hogy az Ullmannok és
Bálintok lelkiismerete nem hátrál meg
a személyes uralom és a vállalat dacos
gögje előtt. Garabánczoskodhatnak
ezért, ameddig csak tetszik a felismert
igazság éltető szikrája, teremtő tüze,
pusztító lángja elperzselte már utaink-
ból az üres fejű stréberek által emelt
gátakat. Z. J.

Munkaadó és munkás.

Már több alkalommal foglalkoztunk la-
puk hasábjain a munkaadó és a munkás
közötti ellentétek kiegyenlítésének ügyéről.
Vezérelve azon elv által, — hogyha a mun-
kaadó és munkás egymást megérti, a mun-
ka és bérvizonyt kölcsönös jóakarattal ren-
dezheti, — mindkét félre nézve sokkal na-

gyobb előnnyel jár, mintha folytonos izgatás
által az ellentétet, mely a munkaadó és munkás
között fennáll, kiélesítjük s az együttes munkál-
kodásnak útját elzárjuk.

Munkaadó alatt értjük mindazon fakto-
rokat, kik munkást foglalkoztatnak. Legyen az
gyáros-nagy tüzlet vagy kis üzlettulajdonos,
legyen az iparjog, vagy iparjognélküli lakásán
darabszámra dolgozó munkás.

Munkás alatt értjük mindazon szak-
társainkat, kik akár kisiparosnál, akár üzlet-
tulajdonosnál dolgoznak; értjük azon kisiparos-
társainkat is, kiknek bár iparjoguk van, —
mindamellét az üzletek részére darabszámra
készítenek munkát.

Szükséges volt ezt előrebocsájtanunk
azért, mert néhány »munkás és kisiparos boldo-
gító «quardián» olyba tünteti fel nemes törek-
véstinket — mintha mi a munkásoknak ellensé-
gük, másrészt pedig az üzlettulajdonosoknak
talpnyalói volnánk, holott a talpalás csak a
»Baranyai»-ban divat.

Mi nem vagyunk a munkástársainknak
ellenségük, mert magunk is munkások vagyunk,
de nem vagyunk az üzlettulajdonosoknak talp-
nyalói sem, (ők ezt nem is kívánják) hanem
munkásai, kik szaktudásunk által elég függet-
lenséggel bírnak arra, hogy igazunkat meg-
védhessük; tekintve azonban, hogy minden-
nap kenyerünköt varrással keressük, és nem
sétálással, tehát az elkészített munkák átve-
vésénél, — beszállításánál, — munkadíjunk el-
számolásánál, munkaadóinkal érintkezzünk
természetesen munkásokhoz illő értelmiséggel
sőt az esetleg előforduló differenciákat is, nem
»doronggal» hanem méltányos kapacitással
törekedünk kiegyenlíteni. Aki ebben talp-
nyalást lát, az ne a szaklap-bani írással, hanem
pénz-kaszírozással foglalkozzék és ne tolja fel
magát munkásvédőnek. Foglalkozás hiányában
pedig mennyen hontmegyei falujába juhokat
örízni, ezek elég türelmes állatok. kiket lehet
tetszése szerint dirigálhatni.

Tehát lehetséges-e a munkaadó és mun-
kás közti ellentétet kiegyenlíteni. Igen! Miként?
Kölcsönös jóakarattal; — egymásiránti biza-
lommal; — humánus érzéssel; emberhez illő
gondolkozással. Volt-e, vagy van-e reá példa?
Igen!

Már lapunk egyik számában jelentet-
tük, hogy a budapesti »egyenruhakészítők köre,«
amely munkás és kisiparosból áll — míg az
»Egyenruha szállítók országos egyesülete,«
amely üzlettulajdonosokból áll, egy-egy öt tagu
bizottságot választottak, kiknek hivatásuk a
munka és bérvizonyok rendezése. A bizottság
tagjai az üzlettulajdonosok részéről Wollák
Soma (Rosenthal H. cég utóda) Spitz Ferencz
a (Spitz Bernát cég tulajdonosa) Rausnitz József a
Büchler és Rausnitz cég tulajdonosa) Blum
Sándor és Máhrer Adolf. A munkások és
kisiparosok részéről pedig Nagy Bertalan,
Csertán Sándor, Ullmann Jákó iparosok Taisz
Dániel és Koros Sándor munkások.

Ezen tíz tagu bizottság, mely négy vasár-
napon át tárgyalta az árszabályt, megállapította az
egyenruházati szakhoz tartozó munkák munka-

SZÁJPADLÁSNÉLKÜLI AMERIKAI MŰFOGAK

Főlegessé teszik az inylemez használatát. „A szájából kivenni nem kell és nem is lehet.“ Egy
óra idő alatt tökéletesen lehet vele beszélni és rágni 10 évi jótállás.

BARNA J.

Egyedüli specialista a szájpád nélküli műfogak készítésében.
BUDAPEST, VIII., KEREPESI-UT 26 SZÁM

díjait, hitelesítette a múlt évi bérharcz alkalmából, a munkások és kisiparosok által engedélyezett koncessziókat (szolgálati, önkéntesi, ugyszintén vasuti szállítási, tisztí-köppeney és zubbonyokat) szóval oly nemes ügyet szolgált, melylyel a katonaszabómunkások és kisiparosok megélhetését tarthatóbbá tette, gazdasági viszonyát rendezte-viszont az üzlettulajdonosoknak a békés munkálkodást biztosította, az egyéges munkadíj fizetések által, a munkadíjak rovására spekuláló concurrenciát pedig megszüntette.

A tárgyalások menete folytán, tapasztaltuk az üzlettulajdonosok humánus gondolkodását, sőt cselekvését is. Például. Amidőn az önkéntesi szolgálati köppeneyeknek az árszabálybóli kihagyásáról vitatkoztunk, a kisiparosok és munkások megbízottai csökönnyösen ragaszkodtak a szolgálati köppeneyeknek az árszabálybóli kihagyásához amennyiben a szolgálati köppeney elkészítése egy és ugyanannyi munkaidőt igényel mint egy rendes köppeney és három korona munkadíj külömbözet volt közte. Az üzlettulajdonosok viszont ragaszkodtak a múlt évi bérharcz alkalmából megállapított árhoz, sőt hajlandónak nyilatkoztak egy-két koronával az árt emelni. Ezt nem fogadhattuk el. Ekkor felállt Wollák Soma a (Rossenthal H cég utóda) mint bizottságunk elnöke és a következőt mondta: Uraim: Számításom szerint az önkéntesi munkák közöttünk olyannyira megoszlanak miszerint egy-egy üzletre nem jön ki több külömbözet mint 50—60 kor. Kérdezem, ha önközön jön egy négy öt családtagból álló kisiparos vagy munkás és szorult helyzetbe van, nem e segítik ki őt? Ezennel kimondom a határozatot, hogy az önkéntesi szolgálati köppeneyek kihagyatnak az árszabályból. Az üzlettulajdonosok egyhangulag bele egyeztek. Ezek olyan szavak, melyeket a legnagyobb tisztelettel kell megörökítenünk és példa gyanánt feljegyezni. (Habár üzlettulajdonos ur az illető és nem Ferenczy.)

A fent említett árszabály a katonaszabókisiparosok és az üzletesek által fentartott műhelyekben dolgozó munkásokra vonatkozik.

Van e ebből haszna a kisiparosnál dolgozó munkásnak? Van. És pedig a bérharcz lezajlása előtt kapott a kisiparos egy nadrágerért 3 koronát, fizetett a munkásnak 2—2 korona 10 fillért, most kap a kisiparos 3 korona 60 fillért fizet 2-korona 40-50 fillért. Eszerint egy nadrágnál a külömbözet a bérharcból kifolyólag 60 fillér melyből a munkás részére jut 30-f. a kisiparosra is 30-f. Egy bakanadrág munkadíja volt bérharcz előtt 3 k. 40 fillér, most 5 korona. árkülömbözet 1 k. 60 f. ebből 80 f. a munkásé 80 fillér a kisiparosé. Ez igazságos megosztás. A kisiparosnál dolgozó munkások nagymunkánál (Atilla, köppeney zubbony, waffenrock, dolmány) rendszeren hétszám dolgoznak. Ezen munkások része naponként 1 1/2 óra kevesebb munkaidő a nyereség. Ha a megszabott munkaidőn felül dolgoznak, úgy a munkás minősége szerint óránként 26—34—40 fillérrel díjaztatnak. Azonkívül megállapított hogy a katonaszabó kisiparos azon munkásnál, ki darabszám dolgozik a részére megállapított árból nagymunkánál 25 kismunkánál, 30 százalékot vonhat le. Napszabók részére 1 1/2 óra munkaidő nyereség, és 24 korona heti minimális munkabér állapított meg.

Tehat vizsgáljuk és összegezzük a tényállást, A munkaadó és munkás közti ellentét rombadól, mihelyt egy a munkaadó — mint a munkás e két egymásra utalt tényező a helyes szociális gazdasági alapra helyezkedik. A munkaadó elismeri azt az erőt amelyet a munkás képvisel belátja, hogy a munkása képezi üzletének legerősebb alapját. Nem látja benne csak a követelést, hanem a kötelesegteljesítőt is, mérlegeli azon rossz gazdasági viszonyt, melyben a munkása sinylődik, nem zárkozik el munkásának jogos követelésének teljesítése elöl.

Viszont a munkásnak is megérteni kell azt, hogy az emberséges munkabér biztosítása mellett saját sorsát lehetőleg azonosítani kell a munkaadóval, a ki neki munkát ad s a kinek azt a munkát meg kell szerezni, és mert utóvégre a munkásnak a boldogulást nem a lehetetlenségig fokozott igény kielégítése, nem az erőszak adja meg hanem a szorgalom az ügyesség és a tudásnak az érvényesítése.

Az emberi kéz és ész termékeit sokkal áldásosabban élvezheti munkás és munkaadó, ha a boldogulásért folytatott nemes küzdelemben egymást ökölsönösen megértik.

Ezen megértés az egyenruha-készítők társadalmában gyökeret vert, egymáshoz való viszonyukban a lelkielenség mérge eltávolította ott, ennél fogva sem a rideg önzés, sem a keserűség tüze közöttük talajra nem talál.

Zalai János.

Schwarz Lajos.

Egyezer nyolezszázhetvenkilencedik évben alapította meg Schwarz Lajos posztóbélés és szabókellékek üzletét. És most, midőn üzlete megalapításának 25 éves jubileumát ünnepelte, büszke önérettel tekinthet vissza a multra, amennyiben kitartó vasszorgalma, előzékeny modora, áldozatkészsége folytán ma — nemcsak legnagyobb — legforgalmasabb posztókereskedések egyikének tulajdonosa, hanem az első magyar Jaquard szövőgyár tulajdonosa is.

És örömmel jegyezzük fel, hogy Magyarország kereskedővilágának színe-java megjelent az ünnepélyen, akik méltó szavakban ünnebelték Schwarz Lajost. De megjelent a cég budapesti brünni — 70 személyzete — ugyszintén a Jaquardszövőgyár munkásai is — kiknek nevében Hausner József üzletvezető megkapó szavakban fejezte ki azon őszinte tiszteletet és ragaszkodását, melylyel ők a személyzet a a nemes főnök iránt viseltetnek. A bel- és külföldről érkezett sürgönyök garmadával érkeztek, ezek egy részét Hirsch Samu a cég utazója olvasta fel. Utánna az ünnepelt tartott gyújtó hatású szónoklatot, kiemelve, hogy — úgy — mint eddig ezentul is a magyar ipar fejlesztését tüzi ki céljául. Az ünnepély végeztével Schwarz Lajos szeretetre méltó neje »Lucsra« hívta meg a jelenvölt 300 vendéget. Este a személyzet részére volt Klivényinél társas vacsora, melyen az ünnepelt is részt vett.

Mi is örömmel és tiszta szívből üdvözöljük az ünnepeltet, kívánjuk, hogy munkája szorgalmának gyümölcsét, a magyar ipar és kereskedelem dicsőségére, családjának boldogságára, személyzetének büszkeségére, a szabókisiparosok örömeire az emberi kor legvégső határáig éltesse.

Még megemlítjük hogy a személyzet a főnökét életnagyságu olajfestménnyel lepte meg, — ugyszintén egy a budapesti — mint a brünni személyzet óriása csoportképét valamint a gyári munkások külön egy remek kivitelű díszalbumot nyújtottak át. U.

A becsempészett memorandum.

A mult hó folyamán Pócza P. és Ferenczy Gy. urak aláírásával egy memorandum lett betérjesztve a nagym. magyar kir. belügyminiszter urhoz. Ugy tudom, hogy Ferenczy urék ezen iratot hozzájárulás és aláírás végett körtették. A Szabóiparosok körében, az egyenruhakészítők körében, a női confectió szabómesterek szakegyletében és végül a raktári szabók asztaltársaságánál, mely tényezők ahhoz való hozzájárulást és aláírást azon indoknál fogva tagadták meg, hogy a memorandumban foglaltak a szabó iparban lévő viszonyok szerint a valóságnak nem felelnek meg. Mindamellott Ferenczy urék azt a Szabóiparosok nevében felterjesztették. Én elismerem, Ferenczy urék,

nagytehetségét, — elismerem, hogy ők talán a szabóiparosokat boldogítani is kívánják, de mindezen tehetségük mellett furcsának találok hogy miután fenti négy tényezője a szabóiparnak a hozzájárulást és aláírást megtagadta, hogy még nemis gondolkoztak felette, hogy is lehet az, ha mi a szabóiparosok javát kívánjuk előmozdítani éppen ezen négy tényezője, a szabókisiparosságnak, melyeknek egyik, legmarkánsabb programpontja és törekvése a szabókisiparos helyzetének javítása, éppen ezek tagadják meg egy ilyen fontos okmányt, mint egy a minisztenczintézett memorandum aláírását. Vizsgáljuk tehát meg, hogy mi is van azon iratban. Először is a szabóiparosság által köszönetet akarnak mondani a szakegylet vezetőségének, hogy oly kegyes volt őket bérharczba vinni, tehát kilátszik a lóláb. Nem a szabóiparosok érdekét, hanem a szakegylet vezetőségének érdemét kívánják ott a miniszter urnak, bemutatni. Tehát a szakegylet vezetőségének van szüksége ilyen szépségtapaszra? Mert máskülönben azon kisiparosok a kik a szakegylet egy csoportjává kívánnának avangirozni hitüket vesztenék ezen vezetőség iránt. Bpst. szabókisiparosai már ktábrándultak a mámorból, észrevették, hogy a mézes madzag vége méreg, abban a pillanatban, mikor azon szakegylet egyik vezetője hivatalosan azt mondja, **azért szükséges a bérmozgalombani követeléseink mert ezek megvalósítása esetén a kisiparosság megszűnnék, a mi ipar szempontjából kívánatos,** és most azon kisiparosság által, melyet megsemmisíteni törekedtek ezen kedves szolgálattukért köszönetet kívántak maguknak szavaztatni. De ezen kisiparosok résen álltak és nem mentek lépre. Ferenczy ur ugyan bár tagadta hogy ezen memorandumot a szabóiparosok nevében nyújtotta be de már ahhoz egy jó adag prókatori furfang szükséges, (mely tudom nem a két fentnevezett ur agyában szülemlett meg), hogy a szabóiparosok **értekezlete nevében** kifejezést biggyesztett ekután. De nem tudták azt, hogy ha ők a szabóiparosság tényezőit személyesen felkeresik, hozzájárulás végett, már akkor az értekezlet nevében nem lehet benyújtani, mert ha az értekezlet nevében valamit benyújtunk, akkor semmitéle segédcsoportokra nincsen szükség.

Ha azon urak valamit igaz uton akarnak elintézni, miért nem fordultak a szabóiparosság hivatalos fórumához az ipartestülethez?

Ferenczy urnak az ipartestület (vagy szerinte a Reáltanoda utcai nemes czéh), **ócskaság,** mely nincs hivatva a szabóiparosság nevében felszólalni, ellenben Ferenczy urnak igen.

De van a dolognak még egy bibije, mert ezen memorandumban arra kéri a minisztert, **hogy az ipartörvény reviziója alkalmával terjessze ki a szakegyletek jogát, hogy a szakegylet az ipartestülettel egyenjogú legyen** amit pedig komoly gondolkodásu iparos sohasem fog kérni. Tehát volt annyi eszük és tudták hogy az ipartestület a szakegylet vezetőségének érdekeit sohasem fogja előmozdítani. A Szabóiparosok köre, az egyenruhakészítők köre, a női confectió szabómesterek szakegylete, a raktári szabók asztaltársasága már meg adta a méltó feleletet, mikor együttesen és egyhangulag tiltakoztak az ilyen a nevük alatt történt csempészett ellen csak az ipartestület mint az szabóiparosság hivatalos foruma hallgat. Ugyan minek kell, történie, hogy az is megszólaljon és az ilyen visszaélések ellen tiltakozzon? X. Y.

S z e m l e.

Szikra a homályban. A Szabó Hírlap mult számában közölt jegyzőkönyv óriási feltűnést és megbotránkozást keltet kisiparos és munkásszaktársaink között. Nemis csoda, mert

MEHR SÁMUEL okl. szabásztanárnál

Rökk-Szilárd-utca 14. szám.

f. évi szeptember hó -étől férfi és női

ANGOL DIVAT-LAPOK KAPHATÓK.

a Szabóiparosok nevében a belügyministerhez felterjesztett memorandumnak az iránylya is oly zagyalékos, hogy abban, sem a munkásnak, sem a kisiparos, sem a nagyiparosnak érdeke megérthetően kifejezve nincs. A merészségnek egy bizonyos neme szükséges ahhoz, hogy 20—25 tagból álló csoportka értekezlete az össz-szabóiparosság nevében intézkedni akarjon. De elszámították magukat. Azon hiszemben voltak, hogy, úgy mint eddig, ezután is a suttymban megtartott értekezleteken meghozott határozatok fogják uralni kisiparostársainkat. Oh nem! Mi résen leszünk, vigyázni fogunk minden olyan aktióra, melylyel kisiparos és munkástársainkat — habár kesztyűs kézzel is — megfojtani kívánja.

Semmi sem bizonyítja jobban igazunkat, minthogy laptársunk a »Szabó-Ipar is (amelyet pedig most a szervezett szabókisiparosok szaklapbizottsága dirigál, tehát Ferenczyék lapja) oly éles bírálattal sújtja a memorandum felterjesztőt, amelyért szívünkben üdvözöljük, és a szerkesztő által hozzá fűzött kommentárt szóról-szóra közöljük:

Ez a tényállás, a melyet regisztrálnunk kell. A magunk részéről pedig nem győzzük ismételní, hogy a szociális mozgalmak és törekvések — a melyeknek elvben senki sem ellensége — csak akkor számíthatnak sikerre és eredményre, ha nem hagyják figyelmen kívül a törvényes korlátokat. A nagy és igaz eszmék nem bujnak el szűkkörti és önkényesen összekolompolt értekezletek titkolódzásai mögé, hanem fellépnek nyíltan és őszintén azon a porondon, a melyet a társadalom és rend ismer ée a melyen a jó szándéknak a jó szándékkal találkozni kell. A ki a kertülő utat választja, az a mai társadalmi rend mellett nem számíthat győzelemre, de még arra se, hogy a nagy közgazdasági bibontakozásban szavát maghallgassák. A ml szaktársainknak, úgy látszik öröklött hibája, hogy öröklék értekeznek, többet értekeznek mint kellene, de sohasem úgy, a hogy az értekezés fogalma megkívánja, t. i. a külvéleményen levők társaságában, hanem csoportonként maguk között előre megállapított határozati programmal. Az ilyen értekezletek azután ne követeljék maguknak azt a jogot, hogy egy egész iparág nevében beszélhessenek és intézkedhessenek.

A budapesti szabóiparosok és az egyenruha-készítők körének elnökét Bálint Menyhértet szép kitérés érte a közel napokban amennyiben az iparrajziskola igazgatósága öt bizta meg a szakmabeli munkásoknak a szövettől való kivágás, az összeállítás, a vasalás és a próba tanításával. Ezen működését Bálint elvtársuk folyó évi október hó 9-én már megkezdette. A tanfolyam, melyen a szabás körébe vágó elméleti tárgyakat u. m. a számtant, mértant és emberi alakant szaktanár adja elő, a jövő év június hó végéig tart. Igaz örömitnkre és nagy megelégedésünkre szolgál az elvtársunkba helyezett ezen bizalom, mert ez is igazolja, hogy nem az üres nyelvelés, hanem a szakképzettség azon fegyver, melynek segítségével előre törhetünk. — Szaktársaink figyelmébe ajánljuk következő értesítést.

ÉRTESTÉS.

A székesfőváros iparrajziskolájában szabósegédek észére szakrajztanfolyamot rendezünk.

A tanfolyam látogatói alapos kiképzést nyernek a férfiruha szabásban, a szabásrajzok készítésében és a szabás körébe vágó elméleti tárgyakban, ugymint: a számtanban, mértanban és az emberi alaktanban.

A tanfolyam egyenesen a gyakorlat követelményét kívánja szolgálni, evégből a rajzot és elméleti tárgyakat oktató szaktanár mellett, a szabás gyakorlatát u. m. a szövettől való kivágást, az összeállítást, a vasalást és a prócát Bálint Menyhért ur, férfiszabómester, a Budapesti szabóiparosok körének és a Budapesti egyenruhakészítők körének elnöke fogja tanítani.

A tanfolyam folyó évi október hó 9-től június hó végéig tart.

Tanítási órák: vasárnap d. e. 9-től 12-ig, csütörtök este 7—9-ig.

Beírás ideje minden csütörtökön este 7—9 az Oroszlán-utcában lévő iparrajziskolában.

A beírás díja 2 kor., havi tandíj 2 kor.

Budapest, 1904. október hó 2-án.

Ágotai Lajos s. k.,
az iparrajziskola igazgatója.

Egyesületi hírek.

A „budapesti egyenruhakészítők köre” elnöksége értesíti a tagtársait hogy a körhelyiségbe, minden héttől este 8 órakor vita estélyen felváltva felolvasással rendeztetnek, melyre a tagtársak pontos megjelenését kéri.

Értesíti egyben, hogy a munkaközvetítést, mindennap reggel 8 órától esti 1/2 10 óráig eszközöl.

Felkéri a tagtársakat kik hátralékban vannak tagdíjakkal, hogy azt rendezni sziveskedjenek.

Tudatja egyben tagtársait, hogy az újonnan megállapított árszabályt október 30 án d. e. 9 órától 12 óráig a kör helyiségében átvehetik.

Meghívó.

A budapesti Szabó-iparosok köre

Nagydiófa utca 3 szám 1. em.

1904. év Október hó 23-án

nagy hangversenyt

rendez.

Vespazian Mariska, Szoké Rozsika urholgyek; ifj. Herédi Imre Czeizner Gyula, Tar Imre Nemz. Zen. növendékei, Maraffkó József és Herédi Rezső urak szives közre működésével.

Kezdeté déli-után 1/2 5 órakor.

Belépti-díj nincs.

Műsor személyenkint 40. fillér.

A Szabóiparosok körének ma vasárnap tartandó **Hangversenyére** ezuton is felhívjuk olvasóink figyelmét.

A budapesti egyenruhakészítők köre 1904 évi november 13-án a József-Főherceg szállóban nagy művész-hangversenyt rendez tánczal egybekötve, melyre a meghívókat e hét folyamán bocsátja ki. A hangversenyt ifj. Herédi Imre ur z. a. m. n. rendezi. **Bővebbet a műsor.**

A budapesti nőiszabóipartestület ezuton is tudatja, hogy az ipartestület helyiségét és a nőiszabóiparosok körét a **Haris bazár** 1 emeletére (Koronaherceg-utca) helyezte át. Az **ipartestület** hivatalos órái minden nap **ünnepp** kivételével 5-től 8 óráig tartanak.

N y i l t - t é r .

Abudapesti rendelómunkát készítő munkások és kisiparosok lezajlott bérharca óta, valóságos forrongás észlelhető — leginkább a kisiparosság között. Helyes is! Majd a forrongás megszüntével, kialakul azon tiszta helyzet, mely a kisiparosság — úgy a munkásság részéről is üdvös alkötásokat fog eredményezni.

A letagikus álmából **hirtelen** felriadt kisiparos és munkás szeméi, még nem nyílottak ki teljesen, tehát nem lát és ebből kifolyólag «botorkál».

Szemeinek teljes kinyitására, teljes erőmből, csekély tehetségemhez mérten közreműködöm, mert erős meggyőződésem — mihelyt szeme fényét visszanyeri, tisztán fog látni és azon örvényt, melybe — jelszavak — frázisok — hitegetések — által sodorni kívánják — önönmagától elkerüli.

Miben látom én az örvényt? Abban, hogy kisiparos társaim szociális gazdasági helyzetének

megjavítása helyett, egyesek önző céljaik ki-elégítésének uszályhordozóivá teszik, szegény kisiparos-társaimat. Abban látom, hogy a jelszavak után induló kisiparos társaimat rokkant segélylyel, — szövetkezetek létesítésével — czugehőrös tizletek felállításával — édesgetik — hitegetik, amely ígéretek betartása csak szavakban nyilvánítatik, megvalósítása azonban minden józan gondolkozó öntudattal rendelkező ember előtt a lehetetlenséggel határos. Abban látom, hogy kisiparostársaim között még vannak olyanok kik hisznek az ily frázisokban és munkájuk nyomorult megélhetésüket is elhanyagolva saját családjuk — és gyermekeiknek ezidőszerint munkájuk után még jutó falat fekete kenyert is kiveszik a szájából. A viszonyokkal nem számoló agitáció, csak hátrányára van, úgy önönmagának — mint az összességnek, amit mindenegyik tapasztalhat napról napra jobban és jobban — mert azon szervezkedés melynek sem célja, sem alapja, nincs, az rözögő építmény mely magától összedől, de összeroskad allatta az is, ki minden idejét reá haszontalanul fecsérli.

Abban látom, hogy Ferenczi Gyula ur, ki meggyőződésem szerint mit nyíltan kimondok ezen a kisiparosság életfentartására káros — sőt megsemmisítő mozgalomnak vezetője, oly ingatag alapon áll, — miszerint az értekezleteken már most csak »meséssel« traktálja kisiparostársaimat. A «Hammel» vendéglőben tartott értekezleten, amelyen Fodor Gusztáv kisiparostársamtól Ferenczy állítólag 40 bizalmi férfi előtt bocsánatot kért, azon sértegetésekért melylyel nevezett kisiparostársamat illette azt mondta, hogy az Ullmann, **Matos Jenő, Kitajka Lajos, Kohn Miksa és ő** **tőle Ferenczitől egy állást kért és mihelyt az alakulandó „szabóiparosok lakásán darabszámra dolgozó önállósítás útján levő sapkások szövetségétől” jegyzői állást kap, úgy átpártol a szövetséghez,** hogy szórul szóra így mondta e nem tudom, azonban ily alakba hozta fel.

Nem azért írom ki, mintha engem bántana ezen nyilatkozata, hallottam én ennél czifrabbat is, reá sem hederitettem, de bánt az, hogy más tárgy hijában ily dajkamesét talál fel kisiparostársainknak. Kijelentem azonban a következőket. Én Matos, Kitajka, Kohn Miksa Ferenczi Gyulától semmi állást nem kértem, sőt Ferenczi Gyula ur, Szent István napján d. u. 3/4 1 kor az Egyenruhakészítők köréből midőn kikisírttem a lépcsőn felajánlotta szövetségük titkári állását, hozzátette a szokott hízegő modorában hogy ottan «ambitiómat» tehetségemet működésemet kellőképen kifejthetem. Én pedig kijelenttem, hogy nem reflektálok reá. Ezzel ő elment.

Iparostársaim iránti tiszteletből röviden meg is indokolom, hogy miért nem fogadtam vagy fogadok el állást 1-ször mert a szövetségből sohase lesz semmi. 2-szor mert szabóság a mesterségem. 3-szor pedig, mert furának találnám, ha minden szabóból hordár — bank — betegsegélyző pénztári szolga — temető csősz vagy — beteglátogató lenne.

Azonkívül pedig, beszéljen helyettem az egyszéri falusi szabómester, ki tunya ember volt, megunva a mesterségét felcsapott bakternek. Mikor kérdezték tőle, miért nem folytatja inkább a mesterségét? Azt mondta, hogy a tú könnyű, a czérna vékony, a gép gyors, egyszóval «szármának még gyenge, szabónak pedig már erős vagyok». Ilyenek képzelem én a Ferenczy-ék konzorciumát is, kikkel egyuton nem haladhatok.

Tehát varrok tovább és maradok szegény ember — de ur!!! Ullmann Jáko.

Hirdetéseket

elfogad

a „Szabó Hírlap”

kiadóhivatala

Budapest, Sip-u. 19.

A „budapesti egyenruhakészítők köre”

külön magánhelyisége

Sip-utca 19. szám fél emelet van.

REICHER ISTVÁN
BUDAPEST,

— II., Tölgyfa-utca 19. Margit hid közelében —
— II., Zsigmond-utca 20. Iskola-vám-u. sarok

Van szerencsém a tisztelt közönség b. tudomására adni, hogy

festő- és tisztító-intézetemben

mindennemű uri- és női ruhák, továbbá selyem, bársony, plüsch, csipkék, tüll crépe de chine, keztyűk, szörme, szőnyegek valamint szövetek vegyészeti uton bármely folttól tisztíttatnak és teljesen felújítatnak. Ruhá-neműk fejtetlen állapotban legszebben festetnek. Butorokon levő foltok a lakásban tisztíttatnak és javíttatnak.

Uri ruhák tisztíttatnak, javíttatnak, valamint gyászruhák 24 óra alatt festetnek. Hasonló vállalkozók előnyben részesülnek.

ELSŐ MAGYAR
JAQUARD SZÖVŐGYÁR
Budapest,
IX., Gyep-utca 39. szám

Selyem-mellények, kabát- és nadrágcímek legszebb kivi-
— telben készíttetnek. —

Tulajdonos: **Schwarz Lajos**

Raktár: Budapest, IV., Deák-Ferencz-utca 15. — Brűnn, — Jesuitengasse No. 4. —

BARBER FRIGYES

BEL ÉS KÜLFÖLDI
BÉLÉSÁRUK ÉS
SZABÓKELLÉKEK
GYÁRI RAKTÁRA

BUDAPEST,
V. KER., ERZSÉBET-TÉR 13. SZÁM.

ALTSTÄDTER J. L.

Hatós. eng. elhelyezési irodája férfi és női szabások, elárásítók és napszabók részére valamint szabász tanítás a legújabb mód szerint.

Budapest, Sip-utca 24., II. em. 9.

Minden vásár- és ünnepnapokon hangverseny.

Schveigstill Józsefné

a „régí sörcsizmához”
vendéglője és kerthelyisége
— BUDÁN —

II. ker., Fő-utca 74 szám.

Kitűnő ételek o o o o o
o o o tisztán kezelt borok
frissen csapolt sör o o o
o o figyelmes kiszolgálás.

A tekepálya társaságok által
elfoglalható.

Minden pénteken halászlé.

Szabók találkozó helye

Fedelt tekepálya.

A legnagyobb kincs a jó egészség, melynek főkelléke a tiszta levegő!

Hogy szobánkban állandóan tiszta, üde levegő legyen, rendeljük meg:

Beck Károly szab. ablakszellőztető készülékét.

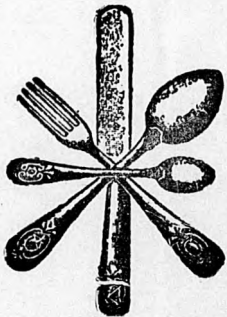
E találmány kitérően bevált. Egyszerű szerkezetű és minden ablakra alkalmazható. A legcélszerűbb és leghigiénikusabb szellőztető-készülék. Levélben megkeresésre bővebb felvilágosítással szívesen szolgál!

BECK KÁROLY,
szab. ablakszellőztető-készülék készítő.
Budapest, VIII., József-utca 14.

A szellőztető-készülék kiválósgáról tanúságot tehet számos előkelő intézet, hivatal stb. Így a m. kir. keresk. ministerium a pozsonyi áll. női tanítóképezde, a Pesti Napló szerkesztősége és kiadóhivatala, továbbá számos állami intézet, iskolák korbáznak, a hová az ablakszellőztető bevezettetett és kitérőnek találtatott.

Egy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhatalmazott raktárból világhírű s ki-világosságukért általánosan kedvelt **mexikói ezüst áruimat** és pedig:

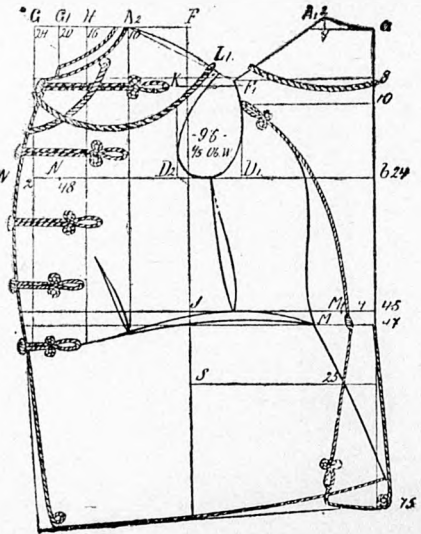

- 6 darab mexikói ezüst asztali kés
- 6 „ „ „ evővillát
- 6 „ „ „ evőkanalat
- 12 „ „ „ kávéskanalat
- 6 „ „ „ kiváló deszertkés
- 6 „ „ „ deszertvillát
- 1 „ „ „ mexikói ezüst levesmer. kan.
- 1 „ „ „ tejmerítő
- 2 „ „ „ mexikói szal. aszt. gyertyat.

46 DRB összesen csak
6 FRT. 50 KR.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy szavatosság mellett pontosan működő 12^{1/2} kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétel történik az európai raktárból

SCHEFFER D. SÁNDOR
Budapest VIII., Bezerédi-utca 3 sz.

!! A férfi és női ruhák szabászata !!

Magán tanulásra szánt magyar tankönyvnek ára fizve 6 kor. kötve 8 kor. A fentnevezett tankönyv a **Nagyméltóságu m. k. közoktatásügyi miniszter 16090 sz.** rendeletével úgy a tanonciskolák, valamint magántanulásra jóvá hagyatott és ajánlatott-

Tanítványaim ingyen kapják, tandíj 70 kor. ugyanannyiba kerül a női szabászatra a tanítás.

MEHR SÁMUEL

okl. műszabász tanító,

VIII., Rökk Szilárd-u. 14. szám.

VÁGÓ B.

FÉNYKÉPÉSZETI- ÉS FESTÉSZETI
MŰTERME

BUDAPEST, VII., Csömöri-ut 24. és Murányi-utca 8. I. em.

Felvételek reggeli 8 órától este 8-ig.

Képek árai :

Visit . . .	3 drb 3 K, 6 drb 5 K, 12 drb 9 K	Utánrend. -80 K
Kis Makart 3	5 „ 6 „ 9 „ 12 „ 16 „	1.20 „
Cabinet . . .	3 „ 7 „ 6 „ 12 „ 12 „ 20 „	1.60 „
Nagy Makart 3	10 „ 6 „ 16 „ 12 „ 28 „	2. „
Boudoir . . .	3 „ 14 „ 6 „ 22 „ 40 „ 40 „	3. „

MALIK ZSIGMOND

KEREKPÁR-KÉSZITŐ és JAVÍTÓ-GYÁRA

BUDAPEST, VIII., LÉGSZESZ-U. 2.

Elfogad megrendelések a legjobb angol anyagból készült

KERÉKPÁROKRA

2 évi jótállás mellett.

Legegyszerűbb kezelési automobilokra (motorkocsik) zománcozások, nikkelezések, valamint minden e szakmába vágó munkák a ledolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kerékpárok raktáron.

Rácz fürdő

tulajdonos:
Dr. Heinrich

uri- és női gőzfürdők
Egész nap nyitva.

„ANGLO-NYOMDA”
BUDAPEST,
VIII., BAROSS-UTCA 47.

ELVÁLLAL MINDEN KÖ- ÉS KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT.